

podpore. Trgovinski minister bode v kratkem zbornici predložil zakon o pospeševanju industrije. Vlada bo tudi upravo v tem smislu vodila. Zato bo vsakdo od vlade dobil opravičeno podporo glede industrije, obrta, trgovine in izvoznje.

Vlada obžaluje, da se jej ni posrečilo, končati štrajk v premogokopih na Češkem, Moravskem in Šleziji. Vlada hoče vrediti vprašanje glede delavne dobe; priprave so se že pričele.

Vlada dalje pripravlja zakone glede pridobitnih in gospodarskih zadrug, o čerkovnem prometu in o bančnih zadolžnicah; tudi načrt glede delniškega zakona je že dovršen. Sem spadajo tudi vprašanja glede prisilnega zavarovanja proti požaru in zavarovanja privatnih uradnikov za slučaj onemoglosti in starosti.

Vlada se zaveda velike važnosti poljedelstva in bode v vsakem oziru pospeševala njegov razvoj. V kratkem predloži zakon o zadružni organizaciji kmetskih gospodarjev.

Vlada hoče zboljšati deželne finance s tem, da upelje priklade na davek od žganja. Dotični načrt hoče deželnim zborom že predložiti v prihodnjem zasedanju, ako se dovrše obravnave z deželnimi odbori.

Učna uprava se bavi z uredbo srednjih in višjih šol ter obrtnega pouka.

Vlada se hoče potruditi, da zamujeno dohiti na drugih poljih. Gmotna in kulturna vprašanja trkajo na vrata države. Vlada jih ne sme prezirati, ker narodna in politična še niso rešena. Zato pa prosi, da narodnostni prepir vsaj toliko ublažite, da ostane še časa in prostora za duševni in gospodarski razvoj države, kajti država mora živeti, ona je zavetišče svojih državljanov.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V prvi seji dne 22. m. m. je ministerski predsednik Körber razvil obširen političen in gospodarski program. Besedilo tega programa prijavljamo na drugem mestu. Zbornica jo sklenila, da naj se o tej vladni enunciaciji v jedni prihodnjih sej otvori debata. Potem je začela zbornica razpravo o rekrutnem zakonu in za tem razpravo o nujnih predlogih glede premogarskega štrajka. — V drugi seji dne 23. je prišlo do jako velikih škandalov mej nemškimi liberalci in mej nemškimi krščanskimi socialisti radi reforme dunajskega občinskega reda. Pri nadaljnji razpravi o rekrutnem zakonu je Türk zalil cesarja. Čeh Doležal pa je sila ostro govoril o cesarjevi izjavi napram dr. Stranskemu, da hoče naglo sodbo razglasiti, ako ne neha češko zglaševanje pri kontrolnih shodih. V isti seji se je tudi nadaljevala razprava o premogarskem štrajku. Poljedelski minister Giovanelli je imel pri ti priliki govor, ki je posebno socialne demokrate silno razkačil. Začeli so tako razgrajati, da se je morala seja zaključiti. — V tretji seji dne 26. februvarja je ministerski predsednik Körber vse to preklical, kar je bil v prejšnji seji izjavil poljedelski minister Giovanelli. V tej seji se je po daljši razpravi dognalo prvo branje rekrutnega zakona i se je ta zakon odkazal domobranskemu odseku. Razprava o premogarskem štrajku se je nadaljevala a je bila brez splošnega interesa. Konec seje je Wolf interpeliral radi prodajanja konj Angležem, dr. Gregorec pa radi nameščanja sodnih uradnikov v graškem višjesodnem okrožju. — V če-

trti seji dne 28. februvarja se je naposled dognala razprava o predlogih glede premogarskega štrajka in je bilo vseh devet predlogov odkazanih socijalno političnemu odseku z naročilom, da o njih poroča do dne 12. marca. — V peti seji dne 1. marca se je začela razprava o vladni programatični izjavi in o predlogu nemških nacionalcev, naj se obtoži Wittekovo ministerstvo radi porabe § 14.

— **Gospodska zbornica** je imela dne 21. m. m. sejo v kateri je sklenila, naj se o vladni programatični izjavi otvori debata. Ta se začne v torek.

Volitev prvega podpredsednika, na mesto dr. Piętaka, ki je postal minister za Gališko, se bo vršila v ponedeljek. Nemci kandidujejo nacionalca Pradeja, katerega seveda podpira tudi vlada. Bržčas bo Prade tudi izvoljen, ker bodo zanj glasovali tudi Poljaki. Tako bo imelo 8 milijonov Nemcev dva zastopnika v predsedništvu, 14 milijonov Slovanov pa nobenega.

Desnica umira. — Parlamentarna večina, imenovana „desnica“ leži na smrtni postelji. Mej strankami, ki so združeni v tej skupini, ni nobene jedinsti več. Jaworski načelnik desnice, niti izvrševalnega odbora ni več sklical, kakor da je desnica tudi že formalno prenehala eksistirati. Čehi so poskusili napraviti neko ožjo zvezo mej njihovim klubom, češkimi veleposestniki in slovenskimi in hrvatskimi poslanci. Zaupniki teh klubov so imeli res skupno sejo in so se dogovorili, da bodo pri volitvi prvega podpredsednika glasovali za dr. Žačka. Ta seja je Jaworskega nekoliko vstrašila in sklical je izvrševalni odbor. V njegovi seji se je govorilo zopet o volitvi prvega podpredsednika. Čehi so nasvetovali, naj se voli poljski poslanec dr. Milewski, a tudi ta predlog ni našel odmeva pri Poljaki. Sklenilo se sicer ni še ničesar, a bržčas se ne doseže niti pri tem vprašanju porazumljenja.

Mladočehi izgubljajo zaslombo v narodu, to je pokazala dopolnilna volitev za državni zbor v mestni skupini Slaný-Kladno. Pri prvi volitvi je mladočeški kandidat dr. Čelakovsky dobil veliko manj glasov, kakor njegova protikandidata. Pri ožji volitvi je bil sicer izvoljen, a le ker radikalna napredna stranka ni hotela glasovati za njegovega protikandidata dr. Baxo.

Srbija. — Zopet se razširjajo vesti o premembah v ministrstvu. Poroča se, da odstopi sedanji minister Gjorgjević in da sestavi novo vlado Svetozar Nikolajević. Ta je seveda ravno tako zvest pristaš razkralja Milana, kakor Gjorgjević in se vsled tega srbske razmere čisto nič ne spremenijo. Na kako spremembo na bolje sploh ni misliti, dokler bo Milan v Srbiji. Kake razmere da vladajo sedaj v Srbiji, kaže naslednji slučaj. Bivši minister Gjaja je prevzel uredništvo tista „Trgovacki Glasnik“. V nekem članku je izrekel, da je bilo lansko leto za Srbijo nesrečno. Vsled tega je bil poklican na policijo in mu je razupiti Milanov birič, prefekt Rista Bademlić zagrozil, da Gjajo in njegovo rodbino takoj iztira iz Srbije, ako ne odloži uredništva. Gjaja se je moral pokoriti.

Vojna v južni Afriki. — Za Bure je postal položaj v zadnjem času znatno slabejši. Maršal Roberts, ki jo z armado 40.000 mož, od Kimberleya krenil v Oranje-državo, je ob Modder-riverju zajel Bursko armado generala Cronje. Obkolil jo je od vseh strani in jej provzročil tolike izgube, da je Cronje, ki je imel samo še kacic 4000 mož, moral naposled kapitulirati. To se je zgodilo dne 27. februvarja. Na Angleškem je ta prvi večji uspeh seveda obudil veliko radost, ki pa je očividno pretirana. Za Bure je sicer izguba Cronjeve armade hud udarec, ali s tem še nikakor ni rečeno, da je to tudi odločilnega pomena za vojno samo. Buri niso izgubili poguma io hočejo vojno na vsak način in za vsako ceno nadaljevati. Tudi na vshodnjem bojišču so bili Angleži zadnje dni srečni. Tolikokrat pobiti general Buller je šel minoli teden petič čez reko Tugelo z namenom, da osvobodi Ladysmith.

In to pot se mu je njegov poskus posrečil Bartonova brigada je naskočila Pietershill in ga zavzela, general Warren pa je z dvema brigadama naskočil glavno pozicijo Burom. Slednji so bili primorani se umakniti in je v sredo general Dundonald kot osvoboditelj na čelu angleške konjice prišel v Ladysmith. Vzlic temu pa vojne še dolgo ne bo konec Gorovje Drake je tako, da z natske strani Angleži ne pridejo nikdar v Trannsvaal. Buri se zdaj koncentrirajo pred Blomfontein, kjer čakajo na Robertsovo armado. Pa tukaj se še ne bo bila odločilna bitka, nego šele pri reki Vaal, ki deli Oranje-republiko od Transvaala. Tam zbero Buri vse svoje čete in že zdaj pripravljajo vsakovrstne utrdbe. Tam se odloči usoda južnoafriških republik, a predno se odloči, teklo bo še jako veliko krvi.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

O seji trgovske in obrtniške zbornice dne 20. prosinca l. 1900, kateri je predsedoval podpredsednik gosp. Anton Klein in prisostvovali vladni zastopnik gosp. c. kr. deželnovladni svetnik dr. pl. Rüling in gospodje zbornični svetniki: Ivan Baumgartner, Oroslov Dolenc, Andrej Gassner, Fran Hren, Fran Kollmann, Ivan Krajec, Josip Kušar, Josip Lenarčič, Karol Luckmann, Friderik Pauer, Vaso Petričič, Josip Rebek, Fran Ks. Souvan, Filip Supančič, Feliks Urbanc in Jernej Žitnik, poročamo naslednje:

Podpredsednik otvori sejo, imenuje overovateljem zapisnika seje zbornična svetnika Friderik-a Pauer in Jerneja Žitnik-a in opomni, da sta gospoda Omersa in Stare opravičila svojo odsotnost z neodložljivimi opravki.

I. Zapisnik zadnje seje se odobri.

II. Podpredsednik Anton Klein prebere § 13. zakona z dne 29. junija l. 1868, drž. zak. št. 85, tika-jočega se volitve predsedništva za l. 1900, in imenuje skrutimatorjema gospoda zbornična svetnika Josip Lenarčič-a in Karol Luckmann-a.

Volitve predsednika se udeleži 17 udov, od katerih glasuje 13 za gospoda Josip Kušar-ja, dve glasovnici se glase na gosp. Ivan Baumgartner-ja in po 1 na gospoda Klein-a in Fran Kollmann-a.

Ko se je gospod Josip Kušar za dano mu zaupanje zahvalil in zagotovil, da bode z vsemi svojimi močmi vedno deloval za gospodarske koristi dežele kranjske, se začne volitev podpredsednika. Pri isti se je tudi 17 glasovnic oddalo, od katerih se je 15 glasilo na dosedanjega podpredsednika gosp. Anton Klein-a in 2 na gospoda Ivan Baumgartner-ja. Zopet izvoljeni podpredsednik se zahvali za zopet mu skazano čast, naznani, da sprejme izvolitev, in da se bode vedno prizadeval, da se bode vrednega skazal danega mu zaupanja.

Pri volitvi provizoričnega predsednika je bilo 16 glasovnic oddanih, od katerih se je glasilo 10 na dosedanjega provizoričnega predsednika gosp. Ivan Baumgartner-ja, 3 na gosp. Fran Kollmann-a, 2 na gosp. Filip Supančič-a in 1 na gosp. Andrej Gassner-ja. Zopet izvoljeni se zahvali za zopet dano mu zaupanje in se bode vedno trudil, da se bo istega vreden skazal.

III. Zbornični svetnik Friderik Pauer poroča, da imajo vsled ministrskega ukaza z dne 27. novembra l. 1893, št. 15.498 trgovske in obrtniške zbornice pravico voliti po enega zastopnika v one šolske odbore obrtnih nadaljevalnih šol, katere podpirajo z vsakoletnim prispevkom. Ker je pa poslovna doba dosedanjih zastopnikov že potekla in ker se izstopivše zastopnike zopet lahko voli, predlaga poročevalec v odsekovem imenu, da naj se dosednji zastopniki zopet izvolijo in sicer: v šolski odbor obrtno nadaljevalne šole 1.) v Krškem: Anton Jugovic; 2.) v Škofji Loki: Niko Lenček; 3.) v Kranju: Ignacij Fok; 4.) v Tržiču: Vincenc Theuerschuh; 5.) v Postojni: Rihard Šeber; 6.) v Radovljici: Ivan Sartori; 7.) v Ljubljani: dr. Rudolf Junovics, ravnatelj c. kr. višje realke; 8.) v Št. Vidu nad Ljubljano: Simon Jovan; 9.) v Metliki: Leopold Gangl; 10.) v Ribnici: Marko Burger; 11.) v Novem mestu dr. Josip Marinko, in 12.) v Kamniku: Anton Stadler.

Ker je dosednji zastopnik v šolskem odboru obrtno nadaljevalne šole v Kočevji Peter Jaklič umrl, nasvetuje odsek, zbornica naj voli svojim zastopnikom v omenjeni odbor gospoda Josipa Tomitscha. — Predlogi se sprejmejo.

V šolski odbor obrtno nadaljevalne šole v Šmartnem pri Litiji je zbornica izvolila svojim zastopnikom Josip Jaklič-a že v svoji seji dne 28. decembra l. 1898.

IV. Provizorični predsednik Iv. Baumgartner poroča o premembi pravil bolniške blagajne zadruge frizerjev in brivcev v Ljubljani. Dostavku k § 3 zadevajočega izdajanja izkaznic za ude bolniške blagajne in premembi v § 4 točka 4 zadevajoč prispevanje pomočnikov, ki se udje blagajne, ne ugovarja odsek, ker so premembe, katere je ta napravil, le stilistične. Kar se pa prememb v § 6 tiče, se pridružuje odsek mnenju c. kr. obrtnega nadzornika. V tej premembi se bolniščina za vsak dan določuje na 1 gld., in po smrti kakega uda se izplačajo ostalim pogrebni stroški v znesku 25 gld. Ti zneski pa presegajo v § 9 zakona za zavarovanje delavcev glede kake bolezni z dne 30. marcija l. 1898 določeno najvišjo svoto, kajti bolniščina se ne sme ustanoviti višje nego s 75 % mezdnega iznosa, ki je bil v podlogo vzet njenemu računu. Dejanska dnina kakor tudi oblastveno dovoljena normalna mezda znaša 1 gld. in bi tako znašale osnovane premembe blagajniških storitev 100 %.